

عنوان مقاله:

نقش روسیه در شکست جنبش شیخ عبیدالله شمزینی

محل انتشار:

دو فصلنامه جستارهای تاریخی، دوره 10، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

عباس قدیمی قیداری - دانشیار گروه تاریخ دانشگاه تبریز

رضا عبدالمهدی - دانشجوی دکتری تاریخ ایران بعد از اسلام دانشگاه تبریز، تبریز- ایران

خلاصه مقاله:

یکی از جنبش‌هایی که در دوره ناصرالدین‌شاه قاجار رخ داد و هراس بزرگی در دولت قاجار ایجاد کرد، جنبش شیخ عبیدالله شمزینی یا نه‌ری (1297/1880) بود. این جنبش، در حقیقت قیام طبقه فرودست علیه وضعیت موجود و تلاشی اصلاح‌گراانه برای نشان دادن ناکارآمدی دولت قاجار بود. در ارتباط با سیاست‌های بین‌المللی، می‌توان فقدان استراتژی و ناآگاهی شیخ از واقعیت‌ها و الزامات سیاست بین‌الملل را از عوامل شکست جنبش برشمرد. از میان دول خارجی، روسها نقش مهمی در ناکامی و به شکست انجامیدن این حرکت سیاسی ایفا نمودند. این پژوهش در پی پاسخ به این سوال است که روسیه چه نقشی در شکست جنبش شیخ عبیدالله داشت و چگونه موجب شد که جنبش شیخ عبیدالله با شکست مواجه شود؟ بر اساس نتایجی که از پژوهش حاضر بدست آمد؛ روسیه برای کسب منافع بیشتر به تقابل با جنبش پرداخته و از عثمانی و ایران حمایت کرد و همچنین به دلیل نگرانی از افزایش نفوذ انگلستان در میان کردها و به خطر افتادن منافعش، سیاست تفاهم و همکاری با انگلستان را در جبهه‌گیری علیه جنبش دنبال کرد. نداشتن بلوغ سیاسی رهبر جنبش در جلب نظر قدرت‌های بزرگ بالاخص روسیه از یک سو و تضاد مسئله تشکیل کردستان با استراتژی خاورمیانه‌ای روسیه، از سوی دیگر باعث شد که روسیه نقش مهمی را در شکست جنبش شیخ عبیدالله شمزینی داشته باشد. این مقاله با استفاده از منابع دست اول و اصیل و تحقیقات جدید و اسناد فارسی، ترکی، روسی و کردی و با بهره‌گیری از روش توصیفی-تبیینی در صدد است تا تحلیلی متفاوت از نقش روسیه در جنبش شیخ عبیدالله شمزینی ارائه دهد.

کلمات کلیدی:

کلیدواژه‌ها: جنبش شیخ عبیدالله، روسیه، دولت قاجار، ناکامی جنبش، آذربایجان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1126286>

